

Kemu prvi zalogaj presede, mu vas obed malo veljá. (Slab početek, slab napredek, slab svršetek.)

Da bi nas zlo zabilo, mi se nečemo zabiti. (Se reče pri slovesi.)

Redko se je mati rodila, da ni cimitara (grobje) gnojila i raja (nebés) punila. (Tako se tolažijo matere, kim so mala detca umrla.)

Brižno (briga = skrb) oko vse drugo čuva, a sebe nemore.

Svečnica pole glavnice (pri ognji), a navěšćenje (25. marca) pole rupice (na solnci).

Mali potoki napunu velega. (Podložniki napolnjevajo carsko blagajno).

Belo (vino) Krbunsko, črno Motovunsko (najbolje vino v Istri).

Ki bije mojega slugu ili psa, bi i mene, da more.

Prvi prst pase, drugi vrača, tretji je lačan, četvrti oderi škopčiča, peti (mali) ja ču materi povat (povedati).

Ki da trbuh, da i kruh (Bog).

Prisleka = mala, mala dolinica. Mohunjati = sočivje iz stročja jesti. Zakrlješiti = zapregljiti. Krlješ = zapregalj. Peljuhtati = grdo peljati. Lepetati = frfrati (o tuda morda leptir = metulj). Ždriliti = simo, tamo gledati. Napehariti si duga, napolniti seg, podobno slovenski opehariti = v-speh. Prebrenuti = iz boljšega na huje priti.

Narodna otročja igrice pukajoč bela perca na rožici marjetici (bellis perennis); beseda, ki pride na zadnje pērce, da veljá: Očeš me, nečeš me, ljubiš me, varaš me. — Jednako nemški: „er liebt mich mit Herzen, mit Schmerzen, ein wenig oder gar nicht.“

Politične stvari.

Kdo naj gre v ogenj?

Navadno mora prostak v ogenj, oficir pa zadej stoji in komandira; v nevarnih trenutkih je pa treba, da gre oficir prvi nad sovražnika, ne da bi ga uničil s svojo fizično močjo, ampak da ohrabri svojo četo; taka armada pa, kjer se boré sami reveži in prostaki, oficirji pa kaki dve uri daleč gledajo, kaj bo, no! taka armada nič ni vredna in ne bo zmagala. Taka armada nekako je naša slovenska stvar. Mi reveži, ki živimo od danes jutri, ki nas zamore uničiti ena sama beseda, en sam dekret, mi naj se borimo! Poznam več uradnikov na Slovenskem, ki so si že večkrat močno prste opekli, ker so se podali v boj za domovino; toda druga armada ni šla za njimi, — voditelji jim niso prišli na pomoč. Osem pregnanih slovenskih uradnikov, med katerimi so bili nekateri iskreni narodnjaki, čaka odrešenja, a ljuba mati Slovenija ne migne prsta za-nje! Vrag bodi vojak pri tako malomarnem krdelu! Magjar gre z veseljem v boj, ker vé, da ga tovariši ne bodo zapustili; isto tako Srb; a Slovencu žrtvujočemu še rojaki niti zaslužene hvale ne privoščijo, toliko manj, da bi se za-nj potegnili. Od uradnikov se tirja slovensko uradovanje; a mnogi narodnjaki, ki od uradnikov to zahtevajo, ga v praksi sami ne rabijo; izborni narodnjaki pridejo na pošto in oddajajo pisma z nemškim naslovom; pridejo telegrafirat, in oddajo nemško pisane depeše; v deželnem odboru delujejo nemški; a pri vsem tem tirjajo slovensko uradovanje, in pričakujejo najbrž od uradnikov, naj jih oni silijo k slovenskemu pisanju! Poznam premožne Slovence, ki imajo na tisoče premoženja, a oni za domovino ne mignejo prsta celo leto ne, k večemu, da so v kako čitalnico

vpisani, pa še te nikoli ne vidijo; a mi reveži, ki ne vemo, ali imamo jutri še kaj jesti, če nas sovražnik vrže iz sedla, mi naj gremo v boj, mi naj bomo „Kanonenfutter“, in kedar zmagamo, potem se bo vil lavorov venec okoli glav, ne naših, ampak okoli glav naših bogatinov, ki se sedaj niti k volitvi ne upajo, ker se bojé zamere. Slovenski bogatini in premožniki v Trstu in Ljubljani si mislijo, naj zmaga, kdor hoče; mi imamo živeti, — s tem pa kažejo, da nimajo nobenega domoljubja, ampak njihov bog je zlato tele. Cela Slovenija je nabrala tri tisoče za Hercegovince, to je ravno toliko, kolikor bi bil en sam lahko dal! Naš bogatin gre osem dni brez večerje spat, če je dal deset forintov!

Človek mora biti slabe volje, če take prikazni vidi, in misliti si: vsak narod ima tako osodo, kakoršno zasluži. Mnogo imam še na srcu, pa nevolja mi ne dopušča dalje govoriti.

Eden izmed prognanih osmerih.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu skušenega starega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

V.

Mati ga izdá.

(Dalje.)

„Da, čemu si prikladaš naslov barona? Tega ne razumem. Če bi kdo siten ali radoveden bil, bi naglo zvedel po zapisniku plemenitašev, da rodovine baronov Kronbergov ni v Evropi.“

„Pač, so, a malo znani. Bivajo namreč na malem posestvu v Bradenburškem, pa nihče ne vé za-nje. Jaz sem nekdam pri njih prenočil, ko sem bil na begu.“

„Vendar je neumno in — otroško, prikladati si tako imé, ki vleče pozornost svetá na-te, za katerega bi bilo najbolj varno, ako bi pohlevno živel v kakem daljnem mestu ter pričel kako obrtnijo ali vsaj kupčevanje z denarjem. Misiš, da tu za te ni nobene nevarnosti več?“

„Nobene, mati. Tri osebe so, ki to vedó, jaz, vi in pa ona, pa bomo vsi molčali. Ali reva še živi?“

„Še! Taka je, kakor je bila, a novega leta ne bo več čakala.“

„Tiho, mati! Ljudje se bližajo, nihče naju ne sme skup videti. Če mi imate še kaj povedati, pridite drevi ob mraku na konec vrta k oni podobi, ki jo od tu lahko vidite. Tam naju ne bo nihče motil.“

„Čemu! kar sem se namenila, sem ti povedala. Le to še ponavljam, da mi žensko moraš od sebe zapoditi, razumiš, moraš jo!“

„Ne upite tako, bi naju utegnil kdo slišati.“

„Tu ni nikogar tako blizo, sem ves kraj ogledala, predno sem k tebi stopila.“

„Drevi o mraku tam-le, če vam drago, mati. Zdaj grem, družba se bliža. Zdravi, mati!“

To izgovorivši možki hitro odide, kmalu ni slišati več korakov njegovih. Tudi ženska se odpravi, pa na nasprotno stran, jaz jo morem le od zadej videti. Precéj stara je, temno oblečena in na levi nogi malo kruljeva.

Lahko si vsak misli, s kako pazljivostjo sem jaz ta pogovor poslušal, kako sem besede na se vlekel, kako si prizadeval, da ne bi napravil takega ropota ali šuma in s tem vstavil pogovor ter se izdal za poslušalca. Vsaka beseda mi je bila važna in komaj sem ostal miren, ker je v meni vse vrelo. Zdaj, ko sta zginila oba, se sklonim po konci, stopim iz-za grmovja in vkre-